

[Steen Folke]

til jorden. Et af de væsentlige problemer i landbruget er jo de kolossale jordværdistigninger, som har kendetegnet i hvert fald de sidste 10 år, men som i det hele taget har været et problem og er et problem for generationsskifte og andre ting. Det er fuldstændig urimeligt, at landmænd privat skal profitere af denne ejendomsbesiddelse. Hvorfor skal de dog det? Det bliver et problem for dem, der skal overtage landbrugene. Vi mener, det var rimeligt at indføre samfundseje til jorden. Der var ingen, der individuelt skulle profitere af jordværdistigninger. Det er aldeles urimeligt.

Vi mener, at man skulle indføre andre driftsformer også. Andelsbrug er en mulighed. Andre kollektive former, som i højere grad ville udjævne vilkårene for landbruget, ville løse nogle af de problemer, som enkelte landmænd – og ganske mange landmænd på visse tidspunkter – står i. Vi mener med andre ord, at der skulle laves temmelig radikalt om for at løse nogle af de problemer.

Endvidere vil jeg pege på, at det ikke mindst er EF-medlemskabet, som har fremkaldt nogle af de problemer, der findes i landbruget. Det er da påfaldende, at nogle af de ordninger, som man taler om her, er ordninger, der stort set lige præcis dækker den periode, der er gået, fra Danmark tilsluttede sig EF. Det er ordninger fra 1974 og fremefter, som er til diskussion. Der er bl. a. sket meget kraftige jordværdistigninger i denne periode, og der er foregået en systematisk overinvestering i landbruget i kraft af helt urealistiske forventninger til, hvor godt det ville gå for landbruget, hvilke velsignelser EF-medlemskabet ville medføre. Det har ført til overinvestering, en meget kraftig investeringsbølge gennem 1970erne. Det er det, der giver en del af problemerne i dag, at forventningen altså ikke er mulig i forhold til de meget store investeringer.

Samtidig har hele EF-landbrugsordningen skabt en struktur og dermed lagt en helt afgørende ramme om landbruget, som i bund og grund er kunstig. Den har i hvert fald intet med liberalisme at gøre. Nogle kunstige markedsordninger og nogle ordninger, som alle ved er uholdbare. Man kan ikke blive ved at producere inden for det system med garanteret afsætning. Det fører til kraftig overproduktion, det fører til smørbjerg og alle de andre kendte udtryk for overproduk-

tion og oplagring. Lagrene svulmer, og man kan ikke få afsat produkterne, så må man give subsidier osv. osv., hele dette kolossale, kunstige system, der er bygget op, og som finansieres dyrere og dyrere i kraft af skatteyderindbetalinger til EF. Det er et system, som er uholdbart, og EF har været nødt til at skære noget af toppen af prisstigningerne for overhovedet at få det til at løbe rundt. Problemet er galt nok endda, men det betyder igen, at der er nogle, der kommer i klemme, det er klart.

Vi mener, at det er nogle af de grundlæggende årsager til, at en del af landbruget og nogle landmænd ganske rigtigt er i klemme, og vi mener, at hvis man skulle løse problemerne, skulle man tage fat på nogle af de grundlæggende årsager, jeg har været inde på, og med andre ord lave tingene temmelig radikalt om i det danske landbrug.

Vi vil derimod ikke være med til støtteordninger på traditionel måde, som de foreliggende forslag efter vores mening er udtryk for, idet de ligger i forlængelse af årtiers landbrugsstøtte, der er givet på lidt forskellig vis med lidt forskellige ordninger, teknisk indrettet forskelligt, men hvor sigtet har været det samme og virkningen den samme. Det har ikke løst problemerne, men det har altså fået det hele til at humpe lidt videre. Disse støtteordninger skal betales, der er nogle, der kommer til at betale dem, det gør skatteyderne, og det vil i et stort omfang sige lønarbejderne. Det er dem, der betaler disse ordninger, og det er jo ikke småpenge, det drejer sig om.

Det er påfaldende, at en borgerlig regering, som i øvrigt er påholdende mildest talt, som gør besparelser til alfa og omega, besparelser på alle tænkelige områder, sociale nedskæringer osv., at denne regering aldeles ikke har nogen skruller, når det drejer sig om at finde penge til landbruget. Tværtimod kender fantasien ingen grænser. Jeg har nævnt et lille eksempel. Så snart der er en lille nedgang i høstudbyttet, så er landbrugsministeren der straks: hør, nu må vi have nogle flere penge ud af statskassen for at hjælpe de betrængte landmænd.

Alene forslaget her om rentesaneringsordningen drejer sig jo om beløb, som på årsbasis er af størrelsesordenen ½ mia kr. Det er ikke småpenge, og over en årrække løber det op til imellem 2½ og 3 mia kr. Det er altså